

PČELINJI PROIZVODI

Pčelinji proizvodi su: med, vosak, polenov prah, propolis, matični mleč i pčelinji otrov. Ove proizvode čovek koristi u ishrani, za lečenje, kozmetiku i dr.

Med se dobija kada pčele prerade nektar, sladak sok sadržan u cvetovima biljaka. Prerađeni nektar se oplemenjuje fermentima, smanjuje se količina vode. Njega pčele skladište u saće i zatvaraju voštanim čepićima. Danas se med izdvaja vrcanjem, pomoću uređaja koji se naziva centrifuga za med. Prethodno, potrebno je specijalnim noževima ili drugom opremom ukloniti voštane poklopce.

Polen ili cvetni prah su muške stanice prašnika cvetova, koje pčele skupljaju sa biljaka gomilanjem u korpice zadnjih nogu. U košnici istovaruju prah u stanice saća, pa ga presuju udarcima glave uz dodatak pljuvačke i meda. Na taj način prah je zaštićen od prodora vazduha i kvarenja. Uz med, polen je pčelama glavna hrana koja im daje belančevine, masti, mineralne materije i vitamine.

Polen je veoma lekovit, a čovek ga meša sa medom i drugim proizvodima i tako koristi za oporavak od bolesti, lečenje ili jačanje organizma. Polenov prah

obiluje belančevinama, vitaminima posebno B grupe, mineralima, aminokiselinama, fermentima. Deluje protiv probavnih smetnji, jača sluzokožu želuca i zaceľjuje čireve. Ukratko, polen sadrži sve što je neophodno za život. Jede se sušen, sirov ili pomešan sa medom.

Vosak pčele radilice luče pomoću specijalnih žlezdi u vidu sitnih ljuspica žute ili smeđe boje. Slažući ih jednu do druge i obradujući ih, od njih grade saće. Topljenjem tog saća, dobija se vosak u obliku čvrste materije kristalne strukture, čija boja varira od žute do smeđe boje. Koristi se u farmaciji, tehnici, za proizvodnju sveća i druge svrhe.

Propolis pčele proizvode od smola sa pupoljaka drveća, dodajući im i druge materije. Propolis štiti pčele od mikroba i raznih bacila u košnici, a služi i za popunjavanje otvora u košnici, učvršćivanje pojedinih delova. Ljudi ga koriste za zaštitu zdravlja i lečenje, kao prirodni antibiotik. Mešaju ga sa medom ili rastvaraju u alkoholu, ulju, vodi, i prave meleme.

Matični mleč je proizvod pčela namenjen ishrani matice i larvi od kojih pčele žele da odgaje matice. To je beličasta materija, malo gušća od jogurta, izuzetnog kvaliteta i snažnog delovanja. Bogata je belančevinama, ugljenim hidratima, mastima, vitaminima (posebno B-

grupe) i aminokiselinama. Posebno je u njemu mnogo pantotenske kiseline koja daje organizmu vitalnost. Mleč je toliko jaka hrana da matica, koja se samo njime hrani, može dnevno da nosi više jaja nego što je sama teška. Kao i svi drugi pčelinji proizvodi, koristi se za zaštitu zdravlja ljudi i za lečenje. Najčešće se uzima kao 50% -tna otopina mleči u alkoholu ili pomešana sa medom uz što duže zadržavanje ispod jezika. U sastavu je mnogih preparata koji se primenjuju u apiterapiji.

Pčelinji otrov je sadržan u pčelinjim žaokama koji im služi da se brane od neprijatelja i napasnika. I on je lekovit i može da se sakuplja pomoću specijalne opreme. Neke osobe su posebno osetljive na taj otrov, pa posle uboda mogu imati velike komplikacije sa zdravljem. Zato je neophodno da izbegavaju mesta gde ima pčela i da se u slučaju uboda odmah jave lekaru. Najbolje je da sa sobom stalno nose neki lek koji će im predstavljati prvu pomoć, dok ne stignu do lekara.

Pčelinji otrov koristi se za sanaciju reumatičnih i neuralgičnih smetnji. To je proizvod otrovne žlezde pčela radilica.

Pčelinji otrov se sakuplja pomoću specijalnih aparata, nadraživanjem pčela pomoću slabih strujnih impulsa, što ne ostavlja štetne posledice po njih.

VRSTE MEDA

Bagremov med: Prozračan, ima bledo zelenu nijansu koja može ići i u svetložutu. Visoko je cenjen, aromatičan i prijatan, blagog ukusa, zbog čega se preporučuje deci i starijima. Dugo se ne kristališe. Vrlo je pogodan za proizvodnju meda u saću. Smanjuje lučenje kiseline u želucu, reguliše funkciju želuca, pomaže zaustavljanje krvarenja, efikasno je sredstvo protiv kašlja, visoke temperature, može se koristiti kod očnih bolesti, preporučuje se za smirenje nerava, u stresnim situacijama i protiv nesаницe. Posebno je delotvoran za odojčad i malu decu.

Kestenov med: Med od pitomog (jestivog) kestena je tamnožut, slabog mirisa, gorkog ukusa, nekada smatran trećerazrednom vrstom, a sada je jedan od najtraženijih, zbog svojih lekovitih svojstava i bogatstva u polenu. Pomaže kod bronhitisa, astme i drugih bolesti disajnih puteva, bolesti krvnih sudova, popravlja apetit, pomaže kod bolesti organa za varenje, želuca, jetre, žuči, prostate i kod malokrvnosti. Kestenov med sadrži i do sto puta više polenovih zrnaca u odnosu na bagremov med, a polen obiluje belančevinama, vitaminima posebno grupe B, mineralima, aminokiselinama i fermentima.

Lipov med: Svetložute boje, specifičnog mirisa i prilično

izraženog oštrog ukusa na osnovu kojih se vrlo lako prepoznaje. Vremenom se kristališe u krupna zrna. Veoma je dobro sredstvo za izazivanje znojenja i zbog toga skoro nezamenljiv kod oboljenja izazvanih prehladom. Zbog izraženih anibaktericidnih svojstava predstavlja dobro profilaktičko (preventivno) sredstvo, koristi se kod angine i kod mnogih upalnih procesa, rana, opekotina i sl. Preporučuje se kod različitih bolesti želuca, jetre i bubrega.

Donosi olakšanje kod prehlada, upala disajnih i probavnih organa, i nekih bubrežnih oboljenja. Pospešuje metabolizam. Med od lipe smiruje grčeve, primenjuje se protiv bubrežnih bolesti.

Suncokretov med: Posle kestenovog meda je jedan od najbogatijih polenom. Žute boje, vrlo se brzo kristališe u sitne kristale. Posebno se preporučuje kod prehlada, gripa, kijavice, bolesti disajnih organa. Zbog svojih jedinstvenih sastojaka povoljno utiče na regulaciju nivoa masnih kiselina u organizmu.

Vreskov med: Med je žute boje ili tamniji, zavisno od vrste vreska, jakog mirisa i prijatnog ukusa, želatinast, kristališe se. Vrlo je cenjen i tražen. Pomaže kod upale bubrega i mokraćnih puteva. Vreskov med pomaže i protiv reume, a najčešće se koristi u čajevima od breze, kamilice i šipka.

Livadski med: To je poliflorni med (potiče od više vrsta biljaka), pa s obzirom na različito poreklo, vrste livada i drugo, može mnogo varirati po boji, mirisu i ukusu. Boja

mu je od žute i svetlocrvene, do tamnožute, crvene, a može biti i tamniji. Miris je posebno izražen, prijatan, preovlađuje miris dominante biljke. Ukus je prijatan, izražen, sladak, može biti i malo kiselkast.

Med od kadulje (žalfije): Daje tamnožut ili još tamniji med, prijatnog mirisa i ukusa, pomalo gorak. Zaustavlja krvarenja, deluje protiv upala, ima jako baktericidno dejstvo. Kaduljin med koristi se i protiv prehlada jer omogućava lakše izbacivanje sluzi iz dušnika i bronhija, pa i iz želuca i jednjaka. Tako se bolesnik oseća bolje i vraća mu se apetit. Čaj sa medom od kadulje ne sme se uzimati vruć, već mlak.

Šumski med (meljiovac, medun): Pčele ga proizvode od medne rose. Bogat je mineralima, pa se preporučuje slabokrvnim osobama.

Šumski med: Ova vrsta meda ne potiče od nektara, već je ili biljnog porekla (“medna rosa”) ili životinjskog (“medljika”). U oba slučaja, pčele ga sakupljaju sa listova i grančica različitog listopadnog i zimzelenog drveća i ređe, žbunja. Najčešće se javlja tokom leta, sve do jeseni, pri visokim temperaturama vazduha. U Srbiji je najčešća hrastova medljika.

Heljdin med: Taman, jakog, otužnog mirisa i ne baš prijatnog ukusa. Veoma bogat mineralnim materijama, posebno gvožđa. Posebno koristan kod anemija, hipo i avitaminoze, različitih krvarenja, povišenog pritiska, bolesti krvnih

sudova i mnogih drugih bolesti.

Med od maslačka: Sakuplja se u proleće, intenzivno je žute boje, određenog mirisa i ukusa. Kristalizacija nastaje veoma brzo. Preporučuje se zbog svog diuretičkog i laksativnog svojstva kao i za čišćenje jetre.

Med od deteline: Ovo je manje ili više svetao med, prijatnog ukusa i blagog mirisa. Smatra se da pogoduje izlečenju od kašlja, arterioskleroze, bolesti jetre, za pojačano mokrenje, za čišćenje krvi, pri raznim upalama i dr. Med od deteline ima nisku vrednost dijastaze.

Med od kupine: Divlja i pitoma kupina daju vrlo kvalitetan med, proziran, svetložute boje, vrlo prijatnog ukusa i mirisa. Pomaže kod bolesti respiratornih organa.

Med od maline: Pitoma i divlja malina daju vrlo aromatičan svetložut med, suptilnog mirisa, prijatnog ukusa, koji se kristališe u vrlo fine kristale bele boje. Vrlo je koristan kod svih bolesti prehlade i preporučuje se kao profilaktičko sredstvo protiv gripa.

Voćni med: Dobija se od različitog drvenastog voća koje cveta u proleće. Dominiraju obično jabuke, trešnje, a može biti i nektara dženerike, šljive, kao i maslačka, koji cveta kada i voćke. Boje je obično tamnožute. Prijatnog je mirisa i ukusa, a ako preovladava koštunjavo voće, miris može biti na voćne koštice, a ukus malo nagorak. Bogat je polenom i

odličan za žvakanje saća sa medom, kao i u lečenju prehlada.

Med od uljane repice: Med je žut, brzo se kristališe i tada dobije belosivkastu nijansu. Nije mnogo cenjen, verovatno samo zbog kristalizacije. Daje dobre rezultate u lečenju čireva, jako je sredstvo za podsticanje mokrenja.

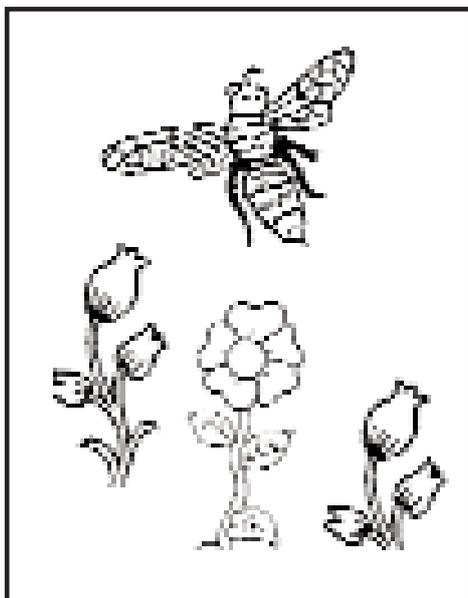
Med od vrbe: Med žute boje, specifičnog mirisa, pomalo nagorkog ukusa.

Med od lavande: Daje svetložut med, vrlo jakog mirisa i ukusa. Spada u vrlo traženu vrstu meda. Smatra se posebno pogodnim kod bolesti jetre, podstiče pojačano lučenje žuči. Med od lavande u čaju od kamilice, nane ili pelena smiruje organizam, koristi se protiv nadutosti i pospešuje mokrenje. Dobro deluje protiv migrene i vrtoglavice, a naročito dobro pomaže srčanim bolesnicima, kao i osobama sa niskim krvnim pritiskom.

Planikin med: Planika (*Arbutus unedo*) je zimzeleni grm koji ponekad može da naraste do 10 m visine. Ima zelenkastobeke cvetove, a plodovi vrlo sporo sazrevaju tako da se na istoj grani mogu istovremeno videti cvet, zeleni i zreli plodovi. Plodovi su veličine oraha od zelene, žute do narandžastocrvene boje. Planika daje najkasniju pčelinju pašu u našoj zemlji. Planikin med, potpuno prirodan, bez ikakvih dodataka, žut je i gorak je da gorči ne može biti. Pčelari ovaj med ne prodaju. A s obzirom da pčele na njemu slabo

zimuju, kad i planika zamedu, med u košnici nije dobrodošao. Česta je pojava da ovaj nektar pčele ne stignu ni da prerade, pa do proleća može i da se pokvari.

Med u saću: Odlikuje se izvanrednim ukusom i aromom koje daju eterična ulja, polenova zrnca, tragovi propolisa i vosak. Žvakanje saća se posebno preporučuje protiv upale grla, sinusa, desni i alergija.

ZANIMLJIVOSTI

3 Jedna pčelinja zajednica može da proizvede više od 100 funti (45 kg) meda viška, i to je ono što pobiru pčelari.

3 Potrebna je jedna pčelinja zajednica (oko 30.000 pčela) da opraših hektar voćnjaka. Oprašivanje je uspešnije što je više pčela prisutno za vreme cvetanja.

3 Pčelinja zajednica u rano proleće broji 10 - 15.000 pčela.

3 Pčelinja zajednica u leto broji 50 - 60.000 pčela.

3 Pčela leti do 24 km/h i zamahne krilima 200 puta u sekundi, odnosno 12.000 zamahaja u minuti.

3 Prosečna pčelinja zajednica ima samo jednu MATICU koja može da izlegne 2. 000 jaja dnevno tokom svog radnog veka.

3 U zajednici može biti 60.000 pa i više RADILICA (nerazvijenih ženki) koje rade sav posao. Tu je takođe i nekoliko stotina TRUTOVA (muških pčela).

3 Radilica tokom celog svog života sakupi 0,8 grama meda.

3 Potrebno je 556 radilica da sakupe 1 funtu (454 grama)